

ZAPOMENUTÉ PERLY V KRAJINĚ KRAJINA ZÁPADNÍHO SLÁNSKA

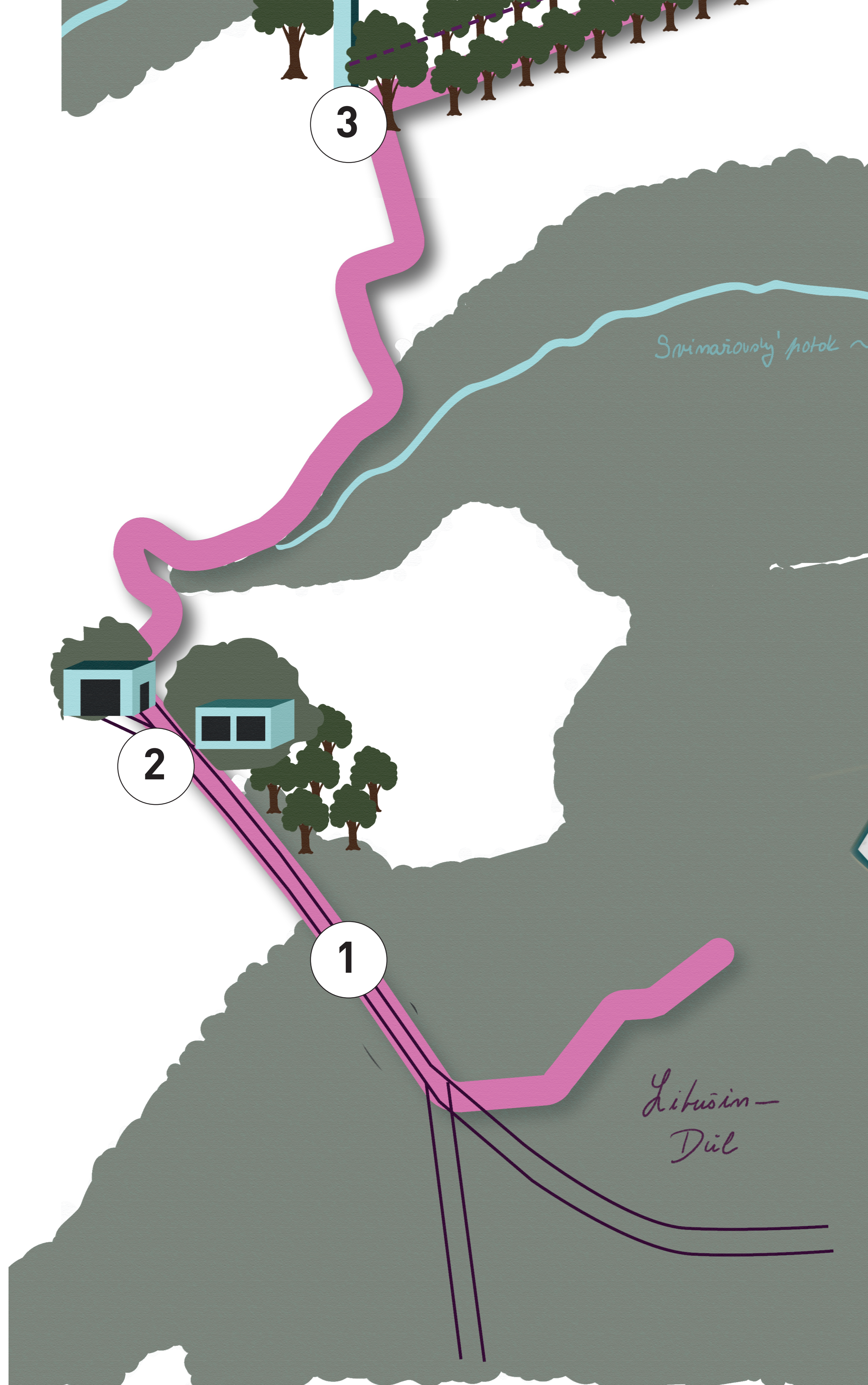
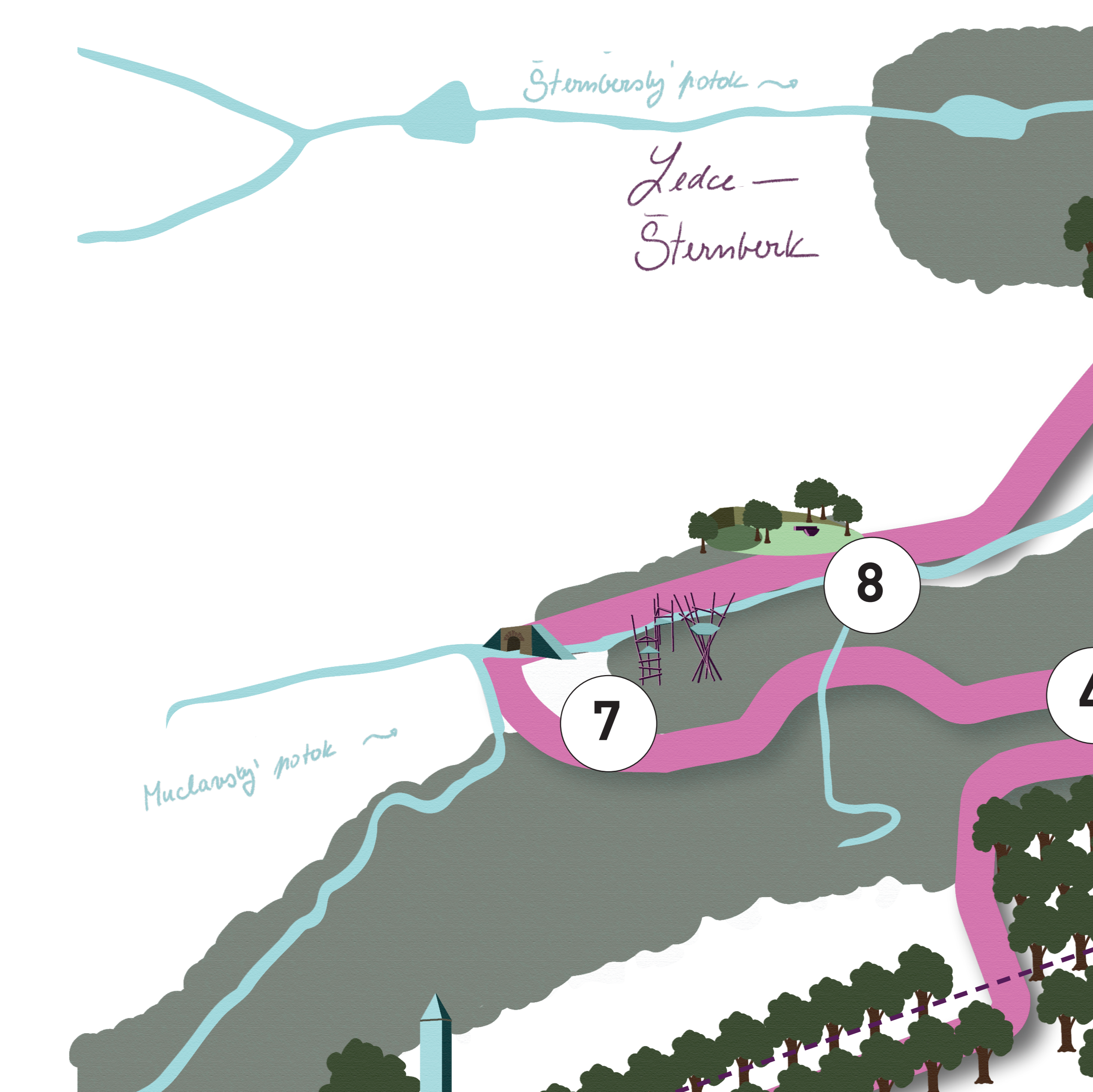
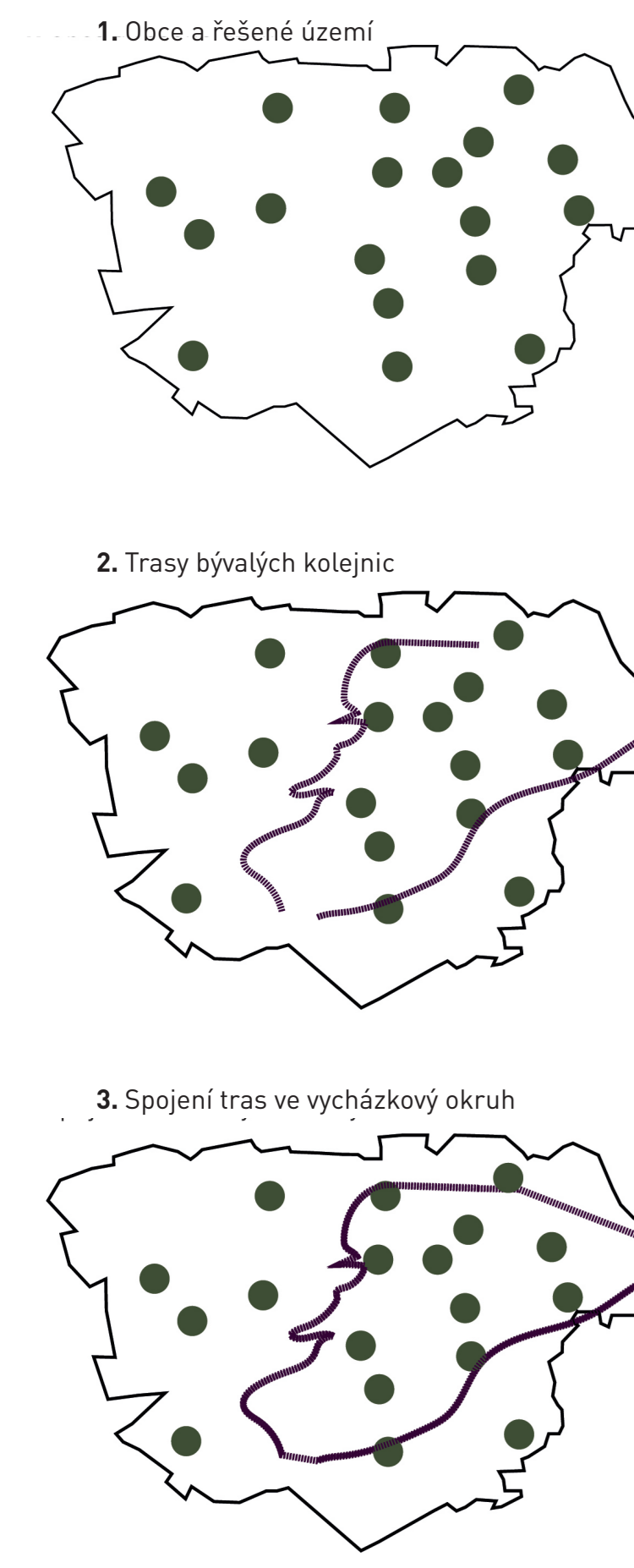
Bc. Lenka Černožorská . Ateliér Salzman - Bečvářová - Pozdech

Území západního Slánska je nádherné místo. Čistota potoků zde tvoří kolísavý terén a díky tomu nabízí i mnoho krásných výhledů z kopců do údolí. Krajina Slánska nabízí mnoho tajemných míst. Kdo by tušil, že se v lesích kolem Smečna ukrývá stará úzkokolejná dráha? Nebo že se pod kopcem se známou kaplí Božích troch ve Sláněm skrývá bývalé pískovcové město? Jenže jak se k nim dostat? Na většinu území jsou stezky pro pěší a cyklisty velmi omezené a tak občas nezbyvá nic jiného než se vydat se silnicí.

V projektu řešíme otázku dostupnosti navázanou na zpřístupnění památek, které se na území nacházejí. Toto krásné spojení ukazuje detail řešení, bývalá trasa úzkokolejky Slánsko - Kačice. Díky této línové stavbě mohou vzniknout pásmo zeleně a zároveň díky využití trasy jako naučné stezky, podtržení přítomnosti bývalé dráhy.

V projektu jsem pracovala od turistické roviny až k té každodenní. Na území se nachází železnice dvě, zrušená úzkokolejka a dráha Kladno (Dubí) - Zvoleňves. Tyto dvě dohromady díky propojení cyklostezky vytváří turistický okruh dlouhý téměř 34 km. Na tomto okruhu se napojují hlavní trasy, které spojují řešené území s okolními cyklotrasami, cyklostezkami a pěšími stezkami. Nakonec turistickou síť doplňují trasy zapojující kulturní památky.

Obce na Slánsku jsou velmi blízko u sebe a často v sousedních obcích bydlí různé generace jedné rodiny. Proto navrhuji nejbližší možné bezmotorové propojení obcí. Cesty jsou v současné době koncipované právě pro děti trasy, ovšem hlavní cílové skupiny - maminky s malými dětmi a seniři - většinou vyhledávají kratší okruhy, které jim krajina Slánska nenabízí. V projektu řeším vycházkové okruhy kolem obcí o délce 2 - 5km, kdy funguje opět provádání obcí a tedy okruhy na sebe navazují. Tím je možné pro národnější obyvatel si okružovat město. Všechny tyto prvky dohromady fungují jako nová cestní síť pro západní Slánsko.

Návrh naučné stezky „Po staré úzkokolejce“ má částečně zmíněnou trasu, po zjištění v terénu, že známá částečně trasy netze obnovit, většinou z důvodu zástavby. Celková trasa má 17km a napojuje se na výše zmíněný hlavní turistický okruh. Na samotné trase úzkokolejky se nachází některé další kulturní a technické památky jako je bývalá Martinická chelna nebo Smečenský zámek.

* Trasa začíná v obci Libušín dle, kde od haldy dolu Scholler vede lesem k vlečce. Tato vlečka není v současné době pravidelně udržována a zaručí náhly a travinami. Navrhuji zde cestu pro pěší a cyklisty a zároveň využívám i pro zastavení slápské drážky.

* U vlečky zůstávají z dob úzkokolejky drážní budovy, v současné době jsou chatrně stavěny a z jedné z nich již jen torzo. Ovšem jejich historie se díky tomu dá pozorovat, jelikož je po odřevění omítky možné vidět cihly z Martinické chelny se značkou C.M. Další dvě budovy navrhuji zrekonstruovat a využít na občerstvení a zázemí pro slápské drážku.

* Následně trasa pokračuje kolem Smečenského rokle, přesněji nad ní a dle ní. Zde se za silnicí napojuje na zelený pás, na kterém se uprostřed nachází Páram - Památník Karla Jana Nepomuka Ctam Martinice. Od tohoto místa je na ose vidět věž Smečenského zámku a kostel. Navrhuji zde původně ohraničený ovocný alej, ve které pokračuje trasa naučné stezky, která následně uhlubí na sever do lesa. Průhled je od cesty zakončený ovocným sadem.

* V této části trasy se rozkládá půl a cyklistická doprava. Cyklistická navazuje vedle zámek zahrady na cyklotrasu na Šternberk, kde se opět s trasou úzkokolejky spojí. Pro pěší a cyklisty se nabízí trasa po pozůstatcích úzkokolejky. Nejprve zájezdem s následně do lesa. Val u Smečna tvoří zatáčku, v jejím zlomu a tedy nejbližší cestě, navrhuji nástupní místo - schody z dubových prachů - doplněné o skluzavku. Val byl o pár metrů dle rozlehl pro natančení elektrické vedení. Toto místo navrhuji propojit mostkem se dvěma penými lávkami a uprostřed lávku provazovou.

* Od mostu díky vedení vzniká průhled ze kterého je vidět na další pokračování stezky v Šternberku. Je to dáno díky vysokému pásmu a zároveň díky morfologii. Ovalu terén klesá a na Šternberk se opět zvedá, proto některé zalesněná místa nevedí průhledu. Na mostě navrhuji dalekohled, hledící na oduši s věží o úzkokolejce. - Plozr na viak, jede Havlák, Z malé Kvice do Přelice.

* Než se trasa vydá dál nabízí se obočka, která historicky z úzkokolejky vedla jako obočka pro pivovár a k drážní budově. K tomu míří tato trasa k zrekonstruované pivovaru s občerstvením. K pivovaru od trasy vede cesta ohraničená kořalkami do dvora. Podél staré drážní budovy se návštěvník dostane do centra Smečna mezi zámek a kostel.

* Od mostu se lesem dostane návštěvník na louku, kde se mu rozepíše scénérie s rozvířenou výsadbou a přírodním dělným hřištěm. Za hřištěm se trasa stáčí po dochované drážním mostku přes Muclavský potok.

* Lesem přichází návštěvník do místa, kde se mu nejprve objeví cesta rámovaná stromy a následně se rozepíše pohled na bývalou Martinickou chelnu. Jemnými záahy jsem toto místo doplnila o mobilní - lávce a ohniště - v druhé polovině mostu. První v současnosti slouží jako louka pro seč a tuto funkci zachovávám nadále.

* Zájezdem v krajinně a za Ořechovým remízem u Šternberka se návštěvník dostává na přibližně 10m vysoký drážní most s propusti pro Šternberský potok. Val s náleží doplní o několik rámových ocelových konstrukcí, které ovokují tunel a lépe interpretují fakt, že se jedná o most, po kterém se návštěvník prochází. Zároveň se na obou stranách mostu nachází zvokový prvok - telefon z trubek, do kterého se z jedné strany zavolá a z druhé vyjde zvuk.

* Za mostem se spojuje trasa pro pěší a trasa pro cyklisty a pokračuje zářez až do Přelice. Ve vzniklé louce vede trasa úzkokolejky navrhuji stromovou skupinu, pod ní usazují lavičku a mlauu zvonickou - zvonkohru, která hledí na dřevěnou Přelickou zvonici.

* Přes další dochovaný drážní mostek přes Drnecký potok se původní trasa dráží ve velkém bloku okruhu půdy. Trasa je patrná a pokračuje zářez až do Přelice. Trasa je patrná v barvě pěstovaných rostlin. Navrhuji sledovat původní trasu a doplnit ji jako remíz mezi poli. Následně se návštěvník dostává do přibližně 10m hlubokého zářezu po dráze, který je třeba vyčistit od náletů a popadancích stromů. Následně se trasa opět zvedá ve val. Zde využívám cestu podél drážního valu.

* Úzkokolejka přichází mezi rybníky, kde se nachází poslední most přes Řisutský potok a následně původní trasa mizí v zástavbě. Proto jsem navrhla trasu podél rybníků, které doplní o dřevěná mlá.

* Cesta vede podél Studeněves na Slány, pouze v tomto jedno místě, je v současné stavu velký blok orné půdy. Navrhuji zde cestu s alejí, která končí u banky, kde se alejí rozvíří. Trasa naučné stezky se pak napojuje na žlutou turistickou cestu a podél Krkavčeho míny a Novasu (rybníka) vede až do Sláněho.

